

Protejarea la nivel național și european a denumirilor produselor tradiționale locale

Sistemul de etichetare DOP, IGP, STG

Acest ghid se adresează grupurilor de producători/procesatori interesați de protejarea la nivel național și european a denumirilor produselor tradiționale locale, familiarizându-i cu terminologia, legislația în domeniu și procedurile specifice.

CUPRINS:

1. Introducere - prezentarea proiectului Culinar Cult.....	pg.1
2. Europa tradițiilor culinare	pg. 2
3. Indicațiile geografice (IG): DOP, IGP, STG	pg. 3
4. Beneficiile utilizării indicațiilor geografice	pg. 6
5. Cadrul legal privind protejarea denumirilor produselor tradiționale ..	pg. 8
6. Metodologia de înregistrare a indicațiilor geografice (IGP/DOP).....	pg. 9

1. INTRODUCERE

O comunitate puternică și sănătoasă se așează mai ales pe iubire și nu doar pe prosperitate. Este vremea unei schimbări, a unei întoarceri la *firea lucrurilor*, la valorile dintru început ale creației.

Proiectul "Culinar Cult - valorificarea tezaurului alimentar tradițional sibian în procesul dezvoltării rurale durabile" ne propune tuturor o alternativă

- la nepăsare și apatie prin *dragostea pentru pământ, natura și tradiție*,
- la ignoranță prin *trezirea conștiinței lucrurilor bine făcute*,
- la consumerism prin *educarea pentru un consum sanatos, ponderat, responsabil*,
- la egoism prin conlucrarea dintre *aproapele orașan și omu' de la țara*, fiecare cu truda lui,
- la izolare prin *comuniune și grijă pentru toate și toate*.

Inițiatorii proiectului și-au propus să realizeze toate acestea prin :

- Crearea și animarea unui spațiu destinat micilor producători de produse tradiționale și/sau ecologice din județ, în Dumbrava Sibiului;
- Realizarea de cercetări etnografice privind cultura gastronomică locală; Promovarea educației permanente privind consumul responsabil, cu prioritate consumul local, prin seminarii și ateliere de dezbatere;
- Organizarea de schimburi de experiență între producătorii din județul Sibiu și cei din țară și din alte țări europene;
- Realizarea de broșuri informative - turistice și de specialitate.

Proiectul va fi continuat prin crearea unui centru de coordonare a inițiativelor de valorificare a produselor și meșteșugurilor tradiționale, a culturii gastronomice din județ. Vor fi sprijinite orice inițiative care servesc obiectivului general al acestui proiect, urmărindu-se o cât mai bună concertare a acestora.

2. EUROPA TRADIȚIILOR CULINARE

Calitatea și caracteristicile culturale unice ale produselor tradiționale față de imitații au condus la stabilirea unui sistem european de etichetare a calității care desemnează produsele agricole și alimentele tradiționale provenind din diverse state membre UE, protejându-le și promovându-le denumirile comerciale.

Sistemul presupune utilizarea, în mod voluntar, a uneia dintre cele trei mărci specifice: DOP (Denumire de Origine Protejată), IGP (Indicație Geografică Protejată), STG (Specialitate Tradițională Garantată).

Aceste mărci, folosite pe etichetele produselor, demonstrează că respectivele alimente provin exclusiv din Europa, din zone locale recunoscute și sunt obținute din ingrediente tradiționale sau prin utilizarea de metode tradiționale.

Munca a mii de agricultori și producători de alimente este valorificată, contribuindu-se astfel la conservarea și dezvoltarea patrimoniului rural specific fiecărui stat membru. De asemenea, sistemul le garantează consumatorilor că pot avea încredere în produsele alimentare care poartă această etichetă.

Odată ce denumirea comercială a produsului agricol sau alimentar tradițional este înregistrată sub una dintre cele trei mărci de calitate, UE se va asigura că aceeași denumire protejată nu va fi folosită de alți producători.

3. INDICAȚIILE GEOGRAFICE (IG) - DEFINIREA DENUMIRILOR DOP, IGP, STG

Indicația geografică este acea denumire ce servește la identificarea unui produs originar dintr-o țară, regiune sau localitate a unui stat, în cazurile în care calitatea, renumea sau alte caracteristici determinate pot fi în mod esențial atribuite respectivei origini geografice.

Indicația geografică reprezintă un drept de proprietate intelectuală, cu deplină autonomie, la fel ca patentele și mărcile comerciale.

4ty Este important de reținut că o Indicație Geografică nu trebuie confundată cu simpla indicare a sursei care furnizează informații doar asupra locului unde se obține produsul, fără să indice sau să garanteze o calitate particulară asociată cu locul de origine sau cu modul de producție.

41} Indicația geografică devine un drept colectiv odată ce utilizarea denumirii locului este rezervată exclusiv pentru produsele care respectă specificațiile (caiete de sarcini) definite și aprobate de autoritățile competente.

DOP (Denumire de Origine Protejată): poate fi numele unei regiuni, al unui loc specific sau, în cazuri excepționale, al unei țări, utilizat pentru descrierea unui produs agricol sau alimentar.

țări,

Produsul trebuie să fie:

- originar din această regiune, loc specific sau țară;
- calitatea sau caracteristicile produsului sunt datorate mediului geografic cu factorii săi naturali și umani;
- materiile prime folosite trebuie să provină numai din aria geografică definită;
- producerea, procesarea și prepararea produsului trebuie să aibă loc numai în aria geografică definită.

IGP (Indicația Geografică Protejată): Poate fi numele unei regiuni, al unui loc specific sau, în cazuri excepționale, al unei țări, utilizat pentru descrierea unui produs agricol sau alimentar.

țări,

Produsul trebuie să fie:

- originar din această regiune, loc specific sau țară;
- să posede o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici atribuite zonei geografice respective;
- materiile prime folosite pot să provină și din afara ariei geografice definite;
- anumite operații ale procesului de producție (cum ar fi ambalarea, congelarea, depozitarea etc.) pot avea loc în afara ariei geografice definite.

Notă: Ambele denumiri (DOP/IGP) se aplică acelorași tipuri de produse, sunt denumiri geografice (originea denumirii fiind în legătură cu arealul geografic), presupun aceleași proceduri, aceleași protecție.

Diferența dintre denumirile DOP/ IGP

1. Legătura cu arealul geografic:

- DOP: calitatea / caracteristicile produsului sunt datorate mediului geografic cu factorii săi naturali și umani;
- IGP: produsul trebuie să posede o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici atribuite originii geografice.

2. Proveniența materiei prime:

- DOP: materialele prime folosite trebuie să provină numai din aria geografică definită;
- IGP: materiile prime folosite pot să provină din afara ariei geografice definite.

3. Obținerea produsului:

- DOP: producerea, procesarea și prepararea trebuie să aibă loc numai în aria geografică definită;
- IGP: anumite operații ale procesului de producție pot avea loc în afara ariei geografice definite.

STG (Specialitate Tradițională Garantată):
definește un produs agricol sau alimentar tradițional a cărui
specificitate a fost recunoscută de Comunitate prin
înregistrarea lui în conformitate cu Regulamentul nr.
509/2006 al Consiliului din 20 martie 2006.

Specificitatea - reprezintă caracteristica sau ansamblul de caracteristici prin care un produs agricol sau alimentar se distinge în mod clar de alte produse agricole sau alimentare similar, aparținând aceleiași categorii.

Produs tradițional - produs utilizat pe piață pe parcursul unei perioade de timp ce indică transmiterea de la o generație la alta (fiind necesar ca acest aspect să poată fi dovedit); această perioadă trebuie să corespundă duratei general atribuite unei generații umane, adică de cel puțin 25 de ani.

STG nu face referire la origine, ci atestă faptul că materiile prime, compoziția (rețeta) sau modul de producție conferă produsului caracterul tradițional în raport cu alte produse similare.

STG este un demers colectiv, al unui grup ce reprezintă și reunește toți operatorii de pe filiera de obținere a produsului. Acesta este interlocutorul Oficiului Național al Produselor Tradiționale și Ecologice Românești.

4 ^ Este extrem de important de avut în vedere deosebirea dintre sistemul de protecție al denumirilor și sistemul de atestare al produselor tradiționale:

- sistemul de atestare al produselor tradiționale asigură identificarea acestora la nivel național, venind în sprijinul producătorilor care realizează același tip de produse, pentru a se asocia și solicita înregistrarea produsului pe care-l realizează.
- Sistemul de protecție al denumirilor asigură protecția denumirii produselor tradiționale identificate.

4. BENEFICIILE UTILIZĂRII INDICAȚIILOR GEOGRAFICE

Efectele înregistrării denumirilor de origine și a indicațiilor geografice

Denumirile înregistrate sunt protejate pe întreg teritoriul comunitar

împotriva:

- utilizării comerciale directe sau indirecte a unei denumiri înregistrate pentru produse care nu fac obiectul înregistrării, în măsura în care aceste produse sunt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire sau în măsura în care această utilizare permite să se profite de reputația denumirii înregistrate;
- utilizării abuzive, imitării sau evocării, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este tradusă ori însoțită de expresii precum „gen”, „tip”, „metodă”, „stil”, „imitație” sau de o expresie similară;
- oricărei indicații false sau înșelătoare privind proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe partea interioară sau exterioară a ambalajului, în materialul publicitar sau documentele aferente produsului respectiv;
- împachetării produsului într-un ambalaj de natură să creeze o impresie greșită cu privire la originea acestuia;
- oricărei alte practici capabile să inducă în eroare consumatorii cu privire la originea adevărată a produsului.

Beneficiile utilizării Indicațiilor Geografice

Indicațiile Geografice (DOP/IGP/STG) reprezintă:

- un instrument de protecție a consumatorului față de tentativele de falsificare și a producătorului împotriva fraudei, deoarece demonstrează trasabilitatea produsului;
- instrumente de marketing, prin faptul că dezvoltă un profil de piață al produsului, pe baza notorietății, unicității și calității ridicate; contribuie la crearea unei imagini autentice a unei regiuni definite sau a unei localități de origine și poate genera recunoaștere internațională;
- instrumente de dezvoltare rurală, prin stimularea menținerii și revitalizării unităților de producție din mediul rural, prin adăugarea de valoare produselor fabricate prin practici tradiționale, prin promovarea moștenirii agricole naționale și conservarea tradițiilor culturale, încurajarea biodiversității;

- un drept de proprietate intelectuală distinctiv, recunoscut în 150 țări (pe baza acordului TRIPS - Acord privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț), fiind un drept de utilizare colectiv;
- protecție legală deoarece se consideră că un produs cu IG are, prin definiție, o identitate inseparabilă de teritoriul unde este produs și o reputație în memoria consumatorilor.

NU POT FI ÎNREGISTRATE:

1. Denumirile devenite generice. Prin "denumire generică" se înțelege denumirea unui produs agricol sau alimentar care, chiar dacă se raportează la locul sau regiunea în care acest produs agricol sau alimentar a fost inițial produs sau comercializat, a devenit denumire comună a unui produs agricol sau alimentar în cadrul comunității.

2. Denumirile ce coincid cu numele unui soi de plante sau al unei rase de animale pentru a nu induce publicul în eroare cu privire la originea adevărată a produsului.

3. Denumiri omonime sau parțial omonime a unei denumiri deja înregistrate în conformitate cu reglementările Regulamentul Consiliului (CE) nr. 510/2006 privind protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine ale produselor agricole și alimentare, dacă:

a) denumirea omonimă lasă consumatorilor impresia greșită că produsele sunt originare dintr-un teritoriu, chiar dacă este exactă în ceea ce privește teritoriul, regiunea sau localitatea din care produsele agricole sau alimentare sunt originare;

b) denumirea omonimă înregistrată ulterior este suficient de diferențiată de cea deja înregistrată, având în vedere necesitatea de a asigura un tratament echitabil pentru producătorii respectivi și de a nu induce în eroare consumatorul.

4. O denumire de origine nu poate fi înregistrată atunci când, având în vedere renumele mărcii, notorietatea și durata de utilizare a acesteia, înregistrarea este de natură să inducă în eroare consumatorul cu privire la originea adevărată a produsului.

5. CADRUL LEGAL PRIVIND PROTEJAREA DENUMIRILOR PRODUSELOR TRADIȚIONALE

Protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine

	Legislație comunitară	Legislație națională
IGP / DOP	- Regulamentul nr. 510/2006/CE; - Regulamentul nr. 1898/2006/CE	- H.G. nr. 828/2007; - Ordin MADR nr. 906/2007;
STG	- Regulamentul nr. 509/2006/CE; - Regulamentul nr. 1216/2007/CE	- Ordin nr. 160/2008; - H.G. nr. 134/2007
Produce tradiționale		- Ordin. Nr. 690/2007

În tabel este reprezentată corespondența din punct de vedere legislativ a legislației din UE transpusă în legislația națională din România. Prin legislația națională se acordă protecție națională tranzitorie.

Sistemul național de înregistrare și dobândire a protecției unei denumiri (IGP sau DOP)

Hotărârea Guvernului 828/2007 stabilește:

- Autoritatea responsabilă cu verificarea documentației pentru dobândirea protecției unei denumiri (IGP sau DOP) - MADR;
- Autoritatea responsabilă cu verificarea pe piață a etichetării și utilizării logourilor specifice - ANP;
- Controlul și inspecția documentației pentru dobândirea protecției unei denumiri (IGP sau DOP) - Organisme private de inspecție și certificare (acreditate cf. standardului european EN 45011)

Ordinul MADR 906/2007 stabilește:

- Procedura de înregistrare și verificare a documentației pentru dobândirea protecției unei denumiri (IGP sau DOP);
- Procedura de declarare a opoziției la nivel național;
- Procedura de transmitere a documentației la nivelul Comisiei Europene;
- Regulile specifice privind modelul și utilizarea logo-ului național.
  1. Beneficiarii acestui sistem
  2. Depunerea documentației
  3. Conținutul documentației
  4. Verificarea și publicarea documentației
  5. Perioada de opoziție națională, înregistrarea și dobândirea protecției denumirii

6. Utilizarea logo-ului național tranzitoriu

7. Obținerea protecției la nivel comunitar

1. Beneficiarii acestui sistem

Grup (grupare) de producători/procesatori: înseamnă orice asocieră, indiferent de forma sau componența sa juridică, de producători sau procesatori care efectiv produc sau procesează același produs agricol sau alimentar pentru care se solicită protecția denumirii de origine sau a indicației geografice.

Grupul de producători poate fi :

- Societate comercială, conform Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările ulterioare;
- Societate agricolă și alte forme de asocieră în agricultură, conform Legii nr. 36/1991;
- Asociație conform Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005;
- Cooperativă agricolă, conform Legii cooperăției agricole nr. 556/2004;
- Orice altă formă juridică de asocieră, conform legislației în vigoare.

O persoană fizică sau juridică poate fi considerată grup atunci când demonstrează îndeplinirea următoarelor două condiții:

- a) este singurul producător din aria geografică delimitată care dorește să prezinte o cerere;
- b) aria geografică delimitată prezintă caracteristici sensibil diferite de cele ale zonelor din vecinătate sau caracteristicile produsului diferă de cele ale produselor obținute în aceste zone.

2. Depunerea documentației

Documentația va fi întocmită de către grupul de producători/ procesatori și va fi transmisă în format electronic la adresa: dopigp@madr.ro și depusă în format tipărit la sediul MADR.

3. Conținutul documentației

- Actul de asocieră a grupului de producători/procesatori;
- Declarația pe propria răspundere a grupului că reprezintă producătorii/ procesatorii din arealul geografic delimitat;
- Caietul de sarcini (numele produsului, descrierea produsului, delimitarea

arealului geografic, dovada originii produsului, descrierea metodei de obținere, legătura cu arealul geografic, numele și adresa organismului de inspecție și certificare a conformității, etichetarea);

- Documentul unic (denumirea produsului, descrierea produsului, delimitarea arealului geografic, legătura cu arealul geografic);
- Date, înscrisuri, referințe bibliografice din care să rezulte legătura istorică de realizare a produsului;
- Date socio-economice (producție, clienți, destinația geografică a produsului);
- Situația economică actuală și estimată pe 5 ani;
- Harta color cu arealul geografic delimitat;
- Copie după contractul cu un organism privat de inspecție și certificare a conformității.

4. Verificarea și publicarea documentației

- MADR examinează dacă documentația primită este justificată și îndeplinește condițiile prevăzute în *Procedura de înregistrare și verificare a documentației pentru dobândirea protecției unei denumiri aprobate prin **Ordinul 906/2007***.
- MADR publică documentația pe site-ul ministerului în vederea acordării unei perioade de 60 de zile în care se poate declara opoziția față de cererea de înregistrare.

5. Perioada de opoziție națională, înregistrarea și dobândirea protecției

denumirii la nivel național

- Orice persoană fizică sau juridică legitim interesată, stabilită în țară, își poate declara opoziția față de cererea de înregistrare în maxim 60 de zile din momentul publicării documentației pe site-ul MADR;
- Înregistrarea indicației geografice (IGP) sau a denumirii de origine (DOP) în Registrul național al indicațiilor geografice și denumirilor de origine protejate național se efectuează la data încetării perioadei de opoziție și transmiterii certificatului de conformitate a realității datelor cuprinse în caietul de sarcini, în copie, eliberat de către organismul privat de inspecție și certificare a produselor agricole sau alimentare. Această protecție este doar națională.
- Odată cu acordarea protecției naționale, MADR transmite documentele

relevante Comisiei Europene, în vederea obținerii protecției la nivel comunitar.

6. Utilizarea logo-ului național tranzitoriu

- Odată cu dobândirea protecției naționale produsele agricole sau alimentare pot utiliza "Logoul național" în scopul identificării lor pe piață;
- După dobândirea protecției la nivel comunitar, Logo-ul național tranzitoriu poate fi utilizat împreună cu cel comunitar;
- Logo-ul național poate fi utilizat și în scop informativ- publicitar.

7. Dobândirea protecției la nivel comunitar

- Dacă cererea transmisă de MADR către Comisia Europeană vizează un nume care desemnează și o zonă geografică situată în alt stat membru sau terț, acesta din urmă va fi consultat;
- Comisia Europeană verifică cererea și, dacă o consideră calificată pentru înregistrare, publică toate datele referitoare la aceasta în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene. Termenul maxim în care Comisia este obligată să facă examinarea este de 12 luni.
- Dacă în termen de șase luni de la publicare nu se ridică nicio obiecție, denumirea sau indicația geografică este înscrisă în „Registrul de denumiri de origine protejate și de indicații geografice protejate” ținut de Comisie.

- Orice persoana legitim interesata poate obiecta prin expedierea unei declarații fundamentate adresate autorității competente naționale. (Autoritățile naționale sunt obligate sa garanteze ca persoanele care demonstreaza un „interes legitim” pot consulta cererea). Printre obiecțiile admisibile poate figura faptul ca numele a carui înregistrare se solicita are un caracter generic sau faptul ca înregistrarea ar putea aduce atingere unui nume total sau parțial identic a unei marci sau a unui produs aflat legal pe piața cel puțin cinci ani înainte de data publicarii cererii. Obiecția poate fi ridicata și de catre orice stat membru sau, în anumite condiții, de catre un stat terț.
- În cazul în care Comisia a luat o decizie pozitiva cu privire la înregistrare, numele înscris în Registrul menționat mai sus va face obiectul unei a doua publicări în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.

Magiunul de Topoloveni - primul și singurul produs românesc care, pe 8 aprilie 2011, a primit distincția de Indicație Geografică Protejată Europeană, alăturându-se celor peste 1000 de produse agricole și alimentare protejate de sistemul de calitate european al denumirilor de origine protejată și indicațiilor geografice protejate.

Pentru orice informații suplimentare, ne puteți contacta la adresa de email suport@traditiisibiu.ro.

SITE-URI RECOMANDATE

www.traditiisibiu.ro

<http://www.dadsibiu.ro>

<http://www.maap.ro>

<http://www.onpterbv.ro>

www.rndr.ro

<http://ec.europa.eu/agriculture>

<http://europa.eu.int/comm/agriculture>

<http://www.legi-internet.ro>

www.leader-romania.ro

www.europeana.ro

Acest Ghid este elaborat în cadrul proiectului "**Culinar Cult - Valorificarea tezaurului alimentar tradițional sibian în procesul dezvoltării rurale durabile**" - o inițiativă a

Co-finantatori